

**การมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอย
ขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองสามอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี**
**Public of the Community Participation Towards Solid Waste
Management of Khlong Sam Administration Organization in
Khlong Luang Sub-district, Pathum-thani Province**

กุลวดี เถนว่อง¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ ใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสานโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมและการมีส่วนร่วมที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยของคนในชุมชน ตำบลคลองสาม จังหวัดปทุมธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Random Sampling) โดยมีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) และการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) ใช้กับข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ร้อยละ (Percent) สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพมีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงร่วม เป็นการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ผลการศึกษาพบว่า คนในชุมชนมีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอย (หลัก 4 R) ที่ปฏิบัติบ่อยมากที่สุด คือ การใช้ซ้ำ (reuse) ในเรื่องการเก็บถุงพลาสติกที่ยังใช้งานได้และนำกลับมาใช้อีกมากที่สุด รองลงมาคือ การลดการใช้ (reduce) การซ่อมแซม (repair) และการนำกลับมาใช้ใหม่ (recycle) เป็นลำดับสุดท้าย โดยมีเหตุผลที่สำคัญ คือ เพราะการแยกขยะที่สามารถรีไซเคิลเพื่อนำไปขาย หรือนำไปใช้ประดิษฐ์เป็นสิ่งของต่าง ๆ ขึ้นใหม่ขาดการรณรงค์อย่างเป็นรูปธรรม

การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนกับโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน พบว่า มีส่วนร่วมน้อยมาก สาเหตุสำคัญเพราะ ขาดการประชาสัมพันธ์ และประสานงานจากหน่วยงานท้องถิ่น หัวหน้าชุมชน นิติหมู่บ้าน ทำให้ขาดความเข้าใจ และการรับรู้ การยอมรับของคนในชุมชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม พบว่า ส่วนใหญ่มีความรู้ในหลักการจัดการขยะอย่างถูกวิธี แต่ไม่สามารถทำตามหลักการได้ เพราะเมื่อแยกขยะแล้ว รวบรวมขยะไปเทรวมกัน สำหรับแนวทางการจัดการขยะที่กองไว้เป็นจำนวนมากที่คนในชุมชนยอมรับมี 2 วิธี คือ (1) แยกขยะเป็นขยะสด ซึ่งนำไปทำปุ๋ยให้เกษตรกร และขยะแห้งให้นำไปเผาในกระบวนการที่ถูกวิธี (2) จัดหาบริษัทที่นำเทคโนโลยีสะอาดมาเผาขยะทั้งหมดที่มีอยู่ แต่ต้องไม่กระทบกับความเป็นอยู่ของชาวบ้าน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของชุมชน, พฤติกรรมของชุมชน, การยอมรับของชุมชน, การจัดการขยะ, ขยะมูลฝอย

Abstract

This research used a mixed method. The objectives of study were to study community behavior

¹อาจารย์ประจำคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

and participation towards solid waste management of Khlong Sam administration organization in Khlong Luang sub-district, Pathum-thani province. Quantitative data were collected by means of Multi stage random sampling, Simple random sampling and Cluster sampling. The data were analyzed by using percentage. The qualitative data were analyzed using content analysis.

The results showed that People in the community have behavior of Solid Waste Management (the 4 R) the most frequent was the repeated use in the collection of plastic bags were used and reused as much as possible, followed by reduce repair reuse and recycle final. The reason important was the waste can recycled for sale or invention new product applied. The lack of a concrete campaign.

Participation of the community with projects or activities found to have contributed the least. Mainly because The lack of publicity. And coordination of local authorities, village chiefs, community and lack of understand and perception.

Acceptance of solid waste management in the community of Tambon Khlong Sam. Found to be most knowledgeable in the principles of waste management in the right way. But can not follow the concepts. Garbage to the garbage truck to pour together. People in Khlong Sam, agreed that, guidelines for appropriate solid waste management are as follows: (1) Sorting of solid waste for composting, the rest should be incinerate properly. (2) Outsourcing to clean Technology company to incinerate all solid waste without any effect to the people.

Keywords: public community participation, community behavior, community acceptance, waste management, solid waste.

ความนำ

ในช่วงระยะเวลา 2 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2552 - 2553) พบว่าเขตพื้นที่ตำบลคลองสาม มีความเจริญอย่างรวดเร็ว มีการใช้พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นไปเพื่อการอยู่อาศัยเป็นหลัก มีโครงการหมู่บ้านจัดสรรดำเนินการมากกว่า 30 โครงการ ส่งผลให้มีประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และก่อให้เกิดปัญหาตามมา โดยเฉพาะปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยที่เพิ่มขึ้น ซึ่งในปัจจุบันมีจำนวนมากถึง 90 ตันต่อวัน ส่งผลให้เกิดปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยทั้งด้านการจัดเก็บ และการกำจัดขยะ ดังจะเห็นได้จากการที่ฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลได้รับการร้องเรียนเป็นจำนวนมาก

จากประชาชนในพื้นที่

จากสภาพปัญหาดังกล่าวเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาขยะของชุมชนคลองสามในระยะยาว จึงต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกระดับ เพื่อช่วยให้เกิดความรู้สึกความเป็นเจ้าของ (ownership) ยินยอมปฏิบัติตาม (compliance) และยอมรับ (commitment) อย่างสมัครใจ และเกิดความรู้สึกร่วมกัน คือ “ตระหนัก” ในเรื่องขยะมูลฝอยที่ส่งผลกระทบต่อตนเองโดยตรง และมุ่งหวังให้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนเข้ามามีส่วนช่วยวางกติกากในการจัดการขยะ ซึ่งเริ่มจากการลดปริมาณขยะจากครัวเรือนที่ต้องนำไปกำจัดตามหลักการ 4R อย่างง่าย คือ reuse repair reuse และ recycle ซึ่งจะกระตุ้นให้เกิด

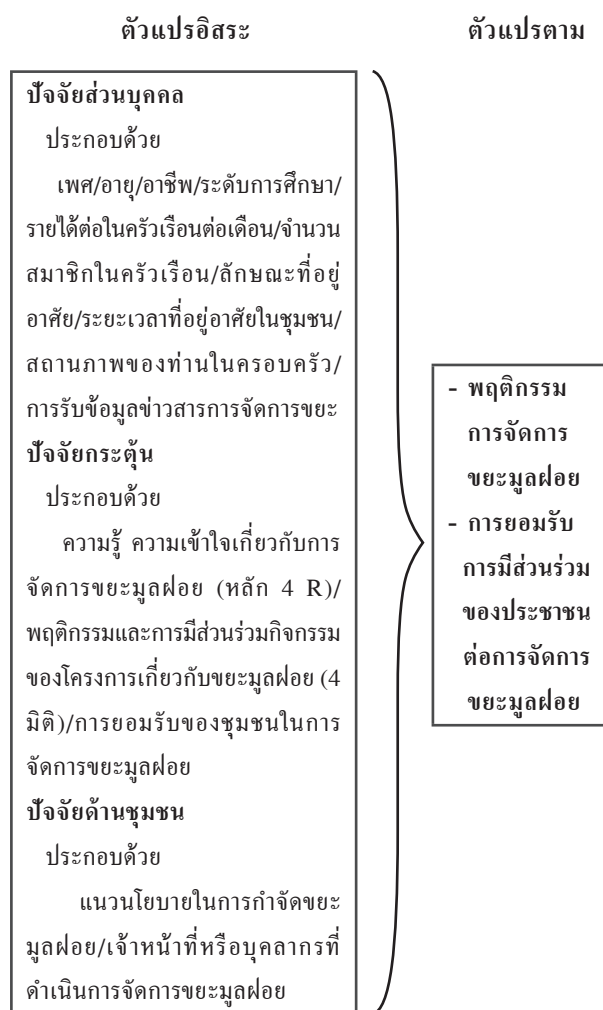
พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมกับชุมชน
ตนเองอย่างยั่งยืน

ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงศึกษาพฤติกรรมการณ์
ส่วนร่วมของชุมชน และการยอมรับ พร้อมแนวทางการ
จัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม
เพื่อหากระบวนการ/แนวทางในการจัดการขยะมูลฝอยที่
เหมาะสมกับพฤติกรรมและการยอมรับของคนในชุมชน
คลองสามอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาพฤติกรรมและการมีส่วนร่วมที่มีต่อ
การจัดการขยะมูลฝอยของคนในชุมชน ตำบลคลองสาม
จังหวัดปทุมธานี

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยและพัฒนา
(research and development) โดยผสมผสาน(mixed
methodologies) ระหว่างเชิงปริมาณ(quantitative)
และเชิงคุณภาพ (qualitative) โดยงานวิจัยนี้มุ่งเน้น
นำข้อค้นพบที่ศึกษาจากพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมและ
การยอมรับของคนในชุมชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยและ
แนวทางในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลคลองสาม จังหวัดปทุมธานี

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย คือ กลุ่มตัวอย่าง
ประชาชนในชุมชน ผู้ดูแลและจัดการขยะในชุมชน ผู้นำ
ท้องถิ่น และหน่วยงานด้านสาธารณสุขขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลคลองสาม จังหวัดปทุมธานี

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลมี 2 ลักษณะ
คือ

1. การวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) ซึ่ง
ประกอบไปด้วย

1.1. แบบสอบถาม 1 ชุด แบ่งออกเป็น
2 ตอน คือ ข้อมูลทั่วไป และข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
และพฤติกรรมของชุมชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอย
ขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม

1.2. แบบทดสอบวัดองค์ความรู้พื้นฐาน
ส่วนบุคคลด้านการจัดการขยะมูลฝอย ตามลักษณะ 4 R

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ(qualitative research)
ประกอบด้วย

2.1 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการ
จัดการขยะมูลฝอย (หลัก 4 R)

2.2 การรับรู้ข่าวสารและพฤติกรรม
การมีส่วนร่วมกิจกรรมของโครงการเกี่ยวกับขยะมูลฝอย
ขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม

2.3 แนวทางในการจัดการ/กำจัดขยะ
มูลฝอยอย่างยั่งยืนที่คนในชุมชนยอมรับ

ผลการวิจัย

1. การวิจัยเชิงสำรวจ (survey research)

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของคนที่อยู่ในชุมชนคลองสาม อำเภอลำลูกหลวง จังหวัดปทุมธานี พบว่า คนในชุมชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.50 ประกอบอาชีพรับจ้างมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.50 รายได้เฉลี่ยครัวเรือนต่ำกว่า 10,000 บาทมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.25 ลักษณะที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่เป็นบ้านจัดสรร คิดเป็นร้อยละ 47.25 มีการพักอาศัยในพื้นที่คลองสาม ส่วนใหญ่อยู่ประมาณ 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.50

ตอนที่ 2 ข้อมูลการมีส่วนร่วมและพฤติกรรมของชุมชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้

2.1 ด้านการรับรู้และการเข้าร่วม

โครงการการให้ความรู้ด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม พบว่า (1) การได้รับข้อมูลการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการจัดการขยะฯ นั้น คนในชุมชนส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับข้อมูลการประชาสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นจำนวนมากถึงร้อยละ 71.50 มีเพียงร้อยละ 28.25 ที่ได้รับข้อมูลประชาสัมพันธ์โครงการดังกล่าว ซึ่งการได้รับข้อมูลนี้ได้มาจากหัวหน้าชุมชนแจ้งให้ทราบโดยตรงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 12.75 (2) การเข้าร่วมโครงการจัดการขยะฯ นั้น คนในชุมชนส่วนใหญ่ไม่อยากจะเข้าร่วมโครงการ คิดเป็นร้อยละ 79.25 โดยสาเหตุที่ไม่เข้าร่วมเป็นเพราะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์กับตนเองและครอบครัว ร้อยละ 49.25 โดยคนเหล่านี้ต้องการให้มีการจัดฝึกอบรมในรูปแบบของการประชุม (แสดงความคิดเห็น) หรือสัมมนา คิดเป็นร้อยละ 59.75

2.2 ด้านการมีส่วนร่วมและพฤติกรรม

ของชุมชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอย พบว่า (1) พฤติกรรมของคนในชุมชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอย (หลัก 4 R) ในภาพรวมของคนในชุมชนมีการปฏิบัติพฤติกรรมดังกล่าวอยู่ในระดับปฏิบัติบ่อยครั้ง คิดเป็นร้อยละ 75.75 โดยมีพฤติกรรม Reuse (ใช้ซ้ำ) มากที่สุดในเรื่องของการ

นำถุงพลาสติกที่ยังใช้งานได้และนำกลับมาใช้ใหม่อีก ในระดับปฏิบัติเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 80.00 แต่พฤติกรรม Recycle (การนำขยะนั้นไปผ่านขั้นตอนการแปรรูป) มีการกระทำน้อยที่สุดในเรื่องการนำเศษใบไม้ ผัก ผลไม้ และเศษอาหาร มาทำปุ๋ยใช้เอง ในระดับปฏิบัติบ่อยครั้ง คิดเป็นร้อยละ 67.40 (2) การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอย ในภาพรวมของคนในชุมชนส่วนใหญ่ไม่เคยปฏิบัติตนอย่างมีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 41.25 โดยการมีส่วนร่วมที่ชุมชนมีการปฏิบัติมากที่สุดในเรื่องการบริจาคสิ่งของเหลือใช้ ในระดับปฏิบัติบ่อยครั้ง คิดเป็นร้อยละ 69.25 แต่การมีส่วนร่วมที่ไม่เคยปฏิบัติตนน้อยที่สุดคือเรื่องการประชุมกับผู้เชี่ยวชาญในการแปรรูปขยะคิดเป็นร้อยละ 35.75

ตอนที่ 3 ข้อมูลองค์ความรู้พื้นฐานส่วนบุคคลด้านการจัดการขยะมูลฝอย ตามลักษณะ 4 R พบว่า คนในชุมชนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคัดแยกขยะก่อนทิ้งมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 98.50 และคนในชุมชนเข้าใจผิดว่าขยะไม่ใช่สิ่งที่ทำให้ชุมชนไม่เป็นระเบียบสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม และเป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรค คิดเป็นร้อยละ 100

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research)

ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม และพฤติกรรมของชุมชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม ตามกรอบแนวคิดดังนี้

ประเด็นที่ 1 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย (หลัก 4 R) พบว่าคนในชุมชนคลองสามมีกระบวนการจัดการขยะในครัวเรือนโดย คัดแยกขยะก่อนนำไปทิ้ง ทราบว่าขยะที่สามารถ recycle ได้นั้นมีมูลค่าและทำตามกระบวนการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง เช่น หมูบ้าน ชัยพฤกษ์

ประเด็นที่ 2 การรับรู้ข่าวสารและพฤติกรรม การมีส่วนร่วมกิจกรรมของโครงการเกี่ยวกับขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม พบว่าคนในชุมชนคลองสามส่วนใหญ่ไม่ทราบถึงการจัดกิจกรรมโครงการเกี่ยวกับขยะมูลฝอยฯ ประกอบกับลักษณะความเป็น

ของคนในชุมชนอยู่แบบ บ้านใครบ้านมัน ไม่เกี่ยวข้องกัน แต่จะพบบ้านที่เป็นปัญหาเรื่องการนำขยะไปทิ้งบ้านคนอื่น คือ บ้านเช่า และบ้านที่ไม่หาถังขยะมาใช้

ประเด็นที่ 3 แนวทางในการจัดการ/กำจัดขยะมูลฝอยอย่างยั่งยืนที่คนในชุมชนยอมรับ พบว่าคนในชุมชนคลองสามส่วนใหญ่เข้าใจถึงการจัดการขยะ 4R แต่ไม่สามารถทำตามกระบวนการได้เนื่องจากเมื่อแยกขยะแล้ว รถขยะก็นำไปรวมกันทั้งหมด และผู้ที่เก็บขยะมีการฉีกถุงใส่ขยะเพื่อเลือกเก็บสิ่งที่นำไปขายได้ ทำให้ขยะที่จัดเก็บใส่ถุงเรียบร้อยกระจุกกระจาย ไม่เรียบร้อย ดังนั้นจึงทิ้งขยะทุกชนิดรวมๆ กันในถังเดียว

สำหรับแนวทางการจัดการขยะที่กองไว้เป็นจำนวนมากนั้น ประชาชนต้องการให้จัดการ 2 ประเด็นใหญ่ๆ ที่สำคัญ คือ (2.1) ให้ทำการแยกขยะเป็นขยะสด ซึ่งนำไปทำปุ๋ยให้เกษตรกรได้ และขยะแห้งให้นำไปเผาในกระบวนการที่ถูกวิธี (2.2) ให้จัดหาบริษัทที่นำเทคโนโลยีสะอาดมาเผาขยะทั้งหมดที่มีอยู่ แต่ต้องไม่กระทบกับความเป็นอยู่ของชาวบ้าน

ประเด็นที่ 4 แนวโน้มของการทิ้งขยะประเภทปริมาณ และพฤติกรรมของคนในชุมชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอย ขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม พบว่าคนในชุมชนคลองสามส่วนใหญ่ ทิ้งขยะประเภทครัวเรือน เช่น ขยะสด ถูกับข้าว เป็นต้น และพบว่ามีปริมาณการทิ้งขยะมากในช่วงเทศกาลวันหยุดยาวต่างๆ

ประเด็นที่ 5 แนวนโยบายในการกำจัดขยะมูลฝอย และการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรด้านการจัดการขยะมูลฝอย ขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม พบว่าคนในชุมชนส่วนใหญ่ ไม่ชอบวิธีการเก็บขยะของบริษัทเอกชนที่มีการผูกขาดเพียงรายเดียว อยากให้ อบต. เปิดการประมูล หรือจัดหาพื้นที่ส่วนกลางในการทิ้งขยะ เพื่อให้หมู่บ้านที่มีศักยภาพในการจัดการขยะเองได้มีที่ทิ้ง โดยมีการเสียค่าดำเนินการให้กับ อบต. โดยตรง และมีประเด็นคำถามของคนในชุมชนถึงองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม คือ “ทำไมบริษัทเอกชนเท่านั้นจึงสามารถดำเนินการจัดเก็บขยะ ? และเพราะเหตุใด อบต. จึงไม่

เข้ามาดำเนินการเรื่องการจัดเก็บขยะเอง ?”

ทางด้านเจ้าหน้าที่ได้แจ้งกระบวนการดำเนินงานเรื่องการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม ดังนี้

1. การจัดเก็บขยะของ อบต. จะมีการแบ่งโซนและเริ่มงานโดยประมาณตั้งแต่เวลา 04.00 น. เป็นต้นไป
 2. จำนวนครั้งในการเก็บขยะแต่ละหมู่บ้าน คือ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง
 3. ดำเนินการเก็บขยะในหมู่บ้านที่ไม่เป็นนิติบุคคล พื้นที่ส่วนกลาง สาธารณะ บ้านบุคคลทั่วไป เป็นต้น ข้อจำกัดที่ทำให้การดำเนินงานเรื่องการจัดการขยะไม่ทั่วถึง เนื่องจากสาเหตุดังนี้
1. จำนวนของรถจัดเก็บขยะมีน้อย เพียง 4 คัน
 2. บุคลากรที่ดำเนินงานมีเพียง 16 คน
 3. ไม่มีพื้นที่ที่นำขยะไปทิ้งเป็นของตนเอง

การอภิปรายผล

ผลการศึกษาสรุปได้ว่า พฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของคนในชุมชน ตำบลคลองสาม จังหวัดปทุมธานี พบว่าคนในชุมชนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง รวมทั้งการจัดการขยะมูลฝอยด้วยหลัก 4 R แต่พฤติกรรมของคนทั่วไปที่สัญจรผ่านไปมาในหมู่บ้าน บ้านเช่า ตลอดจนคนเก็บขยะทั่วไปที่ไม่สามารถควบคุมได้ เป็นกลุ่มคนที่ก่อให้เกิดปัญหาการจัดการขยะจากที่เป็นระเบียบให้กระจุกกระจายไป นอกจากนี้ยังรวมถึงกระบวนการจัดเก็บขยะจากบริษัทเอกชน และองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีลักษณะเหมือนกัน คือ นำขยะที่ได้จากบ้านแต่ละหลังมารวมกันในรถคันเดียว

ด้านการยอมรับการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม จังหวัดปทุมธานี พบว่าคนในชุมชนส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยเนื่องจากขาดข้อมูลการประชาสัมพันธ์โครงการต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับยุพิน ระพีพันธ์ (2544) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอยของกลุ่มประชากร คือ ความถี่ในการ

รับรู้ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม และสุขภาพ ทรัพย์สินคุณชนม์ (2546) กล่าวว่า ความถี่ในการรับข่าวสาร มีผลต่อพฤติกรรม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย พร้อมกันนี้คนในชุมชนส่วนใหญ่ยังเข้าใจว่า องค์การบริหารส่วนตำบลคลองสามไม่มีการจัดเก็บขยะมูลฝอยในพื้นที่ ต้องให้เอกชนเป็นผู้ผูกขาดในการดำเนินการ รวมทั้งไม่ทราบถึงกระบวนการกำจัดขยะที่จัดเก็บไปแล้ว จากชุมชนคลองสาม

ข้อเสนอแนะ

- ควรมีการจัดการประชาสัมพันธ์รณรงค์เรื่อง การจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมให้กับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ผ่านเครื่องกระจายเสียง
- องค์การบริหารส่วนตำบล / ภาคเอกชน ควรมี

การอบรมและแข่งขันพนักงานให้มีการจัดเก็บขยะอย่าง เเท่าเทียมกันทุกบ้าน ทุกหมู่บ้าน รวมทั้งสั่งห้ามค้ายี่เยขยะ ณ ถึงขยะที่หน้าบ้านประชาชน

- ในหมู่บ้านที่ต้องจ่ายค่าส่วนกลางให้มีมาตรการ จากหมู่บ้านทำสถิติเกอร์ติดหน้าบ้านสำหรับบ้านที่จ่ายค่า ส่วนกลางเท่านั้น รถเก็บขยะจึงจะเก็บให้เพื่อช่วยบังคับ ให้ผู้ที่ไม่รับผิดชอบจ่ายเงินค่าส่วนกลาง หากไม่จ่ายก็ ไม่ควรได้รับสิทธิเท่าผู้อื่น

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ศึกษาเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับปริมาณขยะ รูปของแบบขยะที่มีอยู่ น้ำขยะที่ขังอยู่บริเวณผิวดิน และซึมลงไปได้ดิน โดยมีเงื่อนไขว่าเทคโนโลยีนั้นๆ ต้อง ไม่ส่งผลกระทบต่อชุมชน และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2546). *การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุพิน ระพิพันธุ์. (2544). *ความรู้ ทักษะ และจัดการที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน ในการ จำแนกประเภทมูลฝอยที่ใช้ในชีวิตประจำวันก่อนทิ้ง ในเขตเทศบาลเมืองพนัสนิคม อำเภอพนัสนิคม จังหวัด ชลบุรี*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุพจน์ ทรัพย์ผดุงชนม์. (2546). *การศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอย ศึกษากรณี เทศบาลตำบลบ้านฉาง อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย บูรพา.